

Aprob,

Avocatul Poporului,

Renate Weber

RAPORT
privind vizita efectuată la Penitenciarul-Spital Târgu Ocna, județul Bacău

Sumar:

Prezentul raport, întocmit ca urmare a vizitei la Penitenciarul-Spital Târgu Ocna, județul Bacău, are ca obiect verificarea condițiilor de cazare și tratament din unitate și este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

- 1.Cadrul general și organizarea vizitei.
- 2.Constatările rezultate din vizita efectuată.
- 3.Recomandări.

1. Cadrul general și organizarea vizitei

Prin Legea nr. 109/2009, România a ratificat Protocolul opțional (denumit în continuare OPCAT), adoptat la New York la 18 decembrie 2002, la Convenția împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, adoptată la New York la 10 decembrie 1984.

Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție din cadrul instituției Avocatul Poporului îndeplinește atribuțiile de Mecanism Național de Prevenire a torturii (MNP), conform prevederilor OPCAT, monitorizând în mod regulat tratamentul aplicat persoanelor private de libertate. În acest sens, MNP poate vizita, anunțat sau inopinat, locurile în care persoanele sunt private de libertate, în sensul art. 4 din OPCAT.

În temeiul OPCAT, precum și a art. 4, art. 16 alin. (1), art. 35 lit. a) și art. 39 alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, coroborate cu dispozițiile Ordinului Avocatului Poporului nr. 134/2019 privind aprobarea împuternicirilor și ordinelor de deplasare în scopul realizării anchetelor și vizitelor, în data de 18.06.2020 a fost efectuată o vizită la Penitenciarul-Spital Târgu Ocna, județul Bacău, având ca obiectiv consolidarea protecției persoanelor aflate în locuri de detenție împotriva torturii și a pedepselor și tratamentelor inumane sau degradante, precum și verificarea altor aspecte cu relevanță pentru activitatea Mecanismului Național de Prevenire, care pot apărea în timpul vizitei.

Echipa de vizitare a fost formată din: doamna _____ (jurist), domnul _____ (asistent social) și domnul _____ (medic), consilieri ai Centrului Zonal Bacău al instituției Avocatul Poporului, precum și domnul _____ reprezentant al organizației neguvernamentale Asociația Romilor Creștini "Calea, Adevărul și Viața" Bacău.

Având în vedere că, până la data de 15 mai 2020 în România a fost instituită starea de urgență, ulterior fiind stabilită starea de alertă, vizita s-a efectuat numai în spațiile din interiorul Penitenciarului-Spital Târgu-Ocna care prezentau risc scăzut de infectare cu virusul COVID-19 (comandament, birourile asistență psiho-educatională, sectorul vizite etc.), cu posibilitatea stabilirii unor contacte de comunicare cu o parte din persoanele custodiate, prin diverse sisteme de comunicații on-line, sau prin sectorul vizită (convorbiri telefonice cu dispozitive de separare), în condiții speciale, respectând măsurile de siguranță și regulamentele locurilor de detenție, utilizând și mijloace alternative de monitorizare.

Anterior efectuării vizitei, membrii echipei de vizitare au participat la o instruire în care s-au prelucrat următoarele materiale: Evaluare de risc și Plan de prevenire și protecție COVID-19, Procedura SSM pentru eliminarea/diminuarea riscului de infectare cu noul coronavirus COVID-19, Legea nr. 319/2006 a securității și sănătății în muncă, Măsuri de electrosecuritate, Legea nr. 307/2006 privind apărarea împotriva incendiilor, Ordinul nr. 3577/2020 privind măsurile pentru prevenirea contaminării cu noul coronavirus SARS-CoV-2 și pentru asigurarea desfășurării activității la locul de muncă în condiții de securitate și sănătate în muncă, pe perioada stării de alertă, Instrucțiuni proprii de securitate și sănătate în muncă specifice activității desfășurate, Măsuri de traseu.

Totodată, medicul echipei de vizitare a procedat la efectuarea triajului epidemiologic, prin verificarea simptomatologiei clinice preponderent respiratorie (tuse frecventă, strănut frecvent, stare generală modificată, rinoree etc.) a membrilor echipei de vizitare, a măsurat temperatura corporală a membrilor echipei de vizitare (toate persoanele având o temperatură situată sub 37,3°C) și au fost purtate discuții cu privire la posibilitatea intrării în contact cu persoane suspecte sau care au fost infectate cu noul coronavirus.

2. Constatările rezultate din vizita efectuată

La data efectuării vizitei în Penitenciarul-Spital Târgu Ocna erau custodiate 145 persoane private de libertate de sex masculin, la o capacitate legală de 202 locuri, ceea ce reprezenta un procent de ocupare de aproximativ 72% din capacitatea legală.

Conform informațiilor furnizate de către personalul Penitenciarului-Spital Târgu Ocna, erau custodiate persoane private de libertate arestate preventiv și condamnate definitiv (din toate regimurile de deținere), din toate județele țării, în funcție de opțiunea fiecăruia. La data efectuării vizitei nu erau custodiate persoane private de libertate minore sau de sex feminin.

Misiunea Penitenciarului-Spital Târgu Ocna este de tratare a tuberculozei pulmonare și bolilor cronice, precum și recuperare psiho-socială, formarea și dezvoltarea unor abilități sociale, care să permită însușirea unui comportament responsabil pentru reintegrarea în societate.

Conducerea Penitenciarului-Spital Târgu Ocna era asigurată de către un director, un director adjunct medical, un șef Serviciu siguranță, regim și asigurarea legalității deținerii, precum și un șef Serviciu economic-administrativ. Din partea Penitenciarului-Spital Târgu Ocna au participat la discuții doamna Director Comisar de poliție penitenciară dr.

domnul Comisar șef de poliție penitenciară - Șef Serviciu siguranță, regim și asigurarea legalității deținerii, șeful Biroului Asistență Psihosocială, personal medical și tehnico-administrativ.

Personalul Penitenciarului-Spital era format din funcționari publici cu statut special și personal contractual, fiind structurat pe patru compartimente: personal medical, personal de supraveghere, personal tehnico-administrativ și personal specializat pe activitatea recuperativă.

Activitatea Penitenciarului-Spital Târgu Ocna era asigurată de un număr de 195 de angajați ai Administrației Naționale a Penitenciarelor, însă în statul de funcții erau 32 de posturi vacante (17 posturi de ofițer, 13 posturi de agent și 1 post civil). Cea mai mare lipsă de personal se înregistra la domeniul medical (10 posturi ofițeri și 4 posturi agenți) și la siguranța deținerii și regim penitenciar (2 posturi ofițer și 5 posturi agent). Conform informațiilor primite de la personalul Penitenciarului-Spital Târgu-Ocna, de la începutul anului 2020 și în perioada pandemiei de COVID-19 nu au fost efectuate încadrări, deși au fost organizate concursuri la care nu s-au prezentat candidați. Mai mult, în perioada 01.01.2020 – 17.06.2020 au fost înregistrate trei pensionări în cadrul personalului. **Având în vedere aceste aspecte, membrii echipei de vizitare consideră necesar să se continue demersurile pentru angajarea personalului pe posturile vacante, în scopul desfășurării în mod optim a activităților din Penitenciarul-Spital Târgu Ocna.**

Sectorul de deținere al penitenciarului cuprindea 2 pavilioane, fiind organizat pe cinci secții de deținere. Baza materială a Penitenciarului-Spital Târgu Ocna era formată și din clădiri administrative, sector vizite, 2 biblioteci pe secțiile de deținere (una în spital care deservește cererile de carte pentru persoanele private de libertate internate în secțiile spitalului și o bibliotecă la secția munci care deservește cererile de carte pentru persoanele private de libertate de la secția munci); teren de sport destinat activităților sportive cu persoanele private de libertate; club; studio TV cu circuit închis și stație de radio amplificare; capelă.

Penitenciarul era racordat la sistemul centralizat de distribuție a apei și la canalizare. Apa caldă era distribuită zilnic după un program adus la cunoștința persoanelor private de libertate. Energia electrică era distribuită din sistemul centralizat. Produsele de igienă erau distribuite lunar, iar dezinfecția și dezinsecția se făceau periodic sau la cerere de către firme cu care erau încheiate contracte de prestări servicii.

Referitor la fondurile alocate pentru desfășurarea în bune condiții a activităților din Penitenciarul-Spital Târgu Ocna, acestea au fost apreciate de conducerea penitenciarului ca fiind suficiente, astfel că în perioada 2019-2020 au putut fi efectuate o serie de reparații curente la spațiile de cazare a deținuților și s-au achiziționat bunuri materiale după cum urmează: grup electrogen, pături, lenjerii, perne, saltele, frigider, televizoare, telefoane, aparate de aer condiționat, mașină de spălat cu uscător, rafturi și fișete metalice, materiale de curățenie, medicamente și

aparatură medicală (defibrilatoare, electrocardiograf, laringoscop, termometre), rampă de acces mobilă etc.

Cu privire la verificarea măsurilor luate pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19, membrii echipei de vizitare au reținut că la nivelul Administrației Naționale a Penitenciarelor au fost luate măsuri cu caracter restrictiv, în vederea protejării vieții, integrității corporale și sănătății persoanelor private de libertate, personalului și terților. Măsurile adoptate pentru gestionarea acestei situații de criză au vizat mai multe aspecte, printre care menționăm:

- Elaborarea unei metodologii de intervenție pentru combaterea infecției cu COVID-19 în sistemul penitenciar;
- Identificarea și stabilirea la nivelul fiecărei unități subordonate a unor spații cu destinație de izolare medicală, pentru cazarea persoanelor private de libertate cu posibil link epidemiologic, fără simptomatologie (persoane nou depuse);
- Identificarea și stabilirea, la nivel de sistem, de spații pentru cazarea suspecților de COVID-19, în vederea izolării medicale;
- Triaj epidemiologic pentru persoanele nou depuse și pentru personalul angajat;
- Monitorizarea permanentă a stării de sănătate a tuturor persoanelor custodiate și a personalului;
- Asigurarea necesarului de medicamente și asistență medicală permanentă pentru persoanele private de libertate;
- Măsuri de protecție pentru persoanele private de libertate vârstnice și vulnerabile din punct de vedere medical;
- Acordarea, la nivelul cantităților maxime prevăzute de norme, de materiale igienico-sanitare, persoanelor private de libertate și cadrelor, pentru uz personal și spații;
- Distribuirea și utilizarea materialelor de protecție (măști, mănuși, halate de unică folosință, ochelari etc.) către/de către persoanele private de libertate și angajații unităților, în situațiile în care se impune interacțiune directă.

La nivelul Penitenciarului-Spital Târgu Ocna, pe perioada stării de urgență și a stării de alertă, au fost luate numeroase măsuri privind prevenirea infectării cu virusul SARS CoV-2, printre care amintim:

- Au fost întocmite planuri privind implementarea la nivelul tuturor sectoarelor, a măsurilor stabilite la nivelul Administrației Naționale a Penitenciarelor;
- Personalul a fost informat cu celeritate cu privire la instrucțiunile transmise de către Administrația Națională a Penitenciarelor, dar și de către conducerea unității;
- Au fost elaborate instrucțiuni în scopul asigurării accesului personalului și intrarea în serviciu cu respectarea spațiului de distanțare socială și, în mod obligatoriu, cu triaj epidemiologic și verificarea utilizării echipamentelor individuale de protecție;
- Tot personalul a fost instruit cu privire la măsurile care trebuie luate pentru evitarea riscului epidemiologic și la purtarea echipamentului de protecție;
- Persoanele private de libertate au fost informate, ori de câte ori a fost nevoie, cu privire la măsurile stabilite la nivelul unității;
- Au fost stabilite noi circuite de deplasare la nivelul tuturor activităților desfășurate de polițiștii de penitenciare (cu înregistrarea tuturor persoanelor care intră în sectorul dețineri), astfel încât să se limiteze contactul și să se respecte distanțarea socială, purtarea echipamentelor de protecție și dezinfectia spațiului de lucru;
- Au fost stabilite noi circuite de deplasare la nivelul tuturor secțiilor, astfel că, la ieșirea din camere, persoanele private de libertate să poarte obligatoriu măști de protecție, să nu staționeze pe holurile secțiilor de dețineri în grupuri mai mari de 3 persoane și să nu intre în alte camere decât cele în care li s-a stabilit cazarea;
- Acordarea dreptului la comunicări on-line s-a suplimentat, conform Instrucțiunii emise în baza art. 134 alin. 4 din H.G. nr. 157/2016, fără a se ține cont de criteriile cum ar fi: situația

- disciplinară a persoanei private de libertate, distanța mare de la domiciliu la penitenciar, criteriul privind vizitarea de către membrii de familie, aparținători sau alte persoane, precum și de concluziile sau recomandările evaluării sociale;
- A fost informat judecătorul de supraveghere a privării de libertate cu privire la suspendarea acordării unor drepturi ale persoanelor private de libertate, ca urmare a instituirii stării de urgență, respectiv de alertă;
  - Pentru programele Radio-TV s-a menținut durata prelungită a difuzării acestora (perioada 23.00-01.00);
  - Au fost efectuate 420 de acțiuni de dezinsecție aerogenă în spațiile medicale și nemedicale;
  - Au fost efectuate 60 de instructaje a cadrelor și persoanelor private de libertate, cu privire la prevenirea infectării cu noul coronavirus;
  - Au fost asigurate materiale de protecție (măști, mănuși, halate de unică folosință, ochelari etc.) și dezinfectanți persoanelor private de libertate și angajaților unității, după cum urmează: 7900 măști chirurgicale, 2020 măști FFP2/FFP3, 3850 perechi mănuși nitril unică utilizare, 220 ecrane protecție facială, 65 ochelari de protecție, 120 halate impermeabile, 360 halate de unică utilizare, 75 combinezoane de unică utilizare, 26 combinezoane impermeabile, 220 perechi acoperitori încălțăminte, 111 litri de dezinfectant pentru mâini, 61 litri săpun dezinfectant pentru mâini, 96 litri dezinfectant pentru suprafețe și 18705 tablete dezinfectant clorigen.

Conform informațiilor furnizate de către personalul penitenciarului, în perioada pandemiei de COVID-19 până la efectuarea vizitei, la nivelul Penitenciarului-Spital Târgu Ocna, județul Bacău nu au fost înregistrate cazuri suspecte de COVID-19 în rândul persoanelor private de libertate și nici în rândul personalului unității. De asemenea, nu s-au produs incidente cu privire la siguranța penitenciarului.

Cu ocazia efectuării vizitei la Penitenciarul-Spital Târgu Ocna, membrii echipei de vizită au constatat următoarele:

Penitenciarul-Spital Târgu Ocna era format din trei corpuri de clădire, fiind organizat în cinci secții de deținere, cu 208 paturi instalate. În primul corp erau amplasate: cabinetele directorilor, secretariatul și cabinete administrative, precum și bucătăria, magazia și secția HIV (38 persoane private de libertate, la regim semideschis). În al doilea corp de clădire se aflau doar cabinete administrative, iar în al treilea corp se aflau secțiile TBC (47 pacienți), boli interne (20 pacienți) și cronici (40 pacienți), precum și 2 camere de izolare pentru suspecții de COVID-19, diverse cabinete medicale, vestiare pentru personal, magazii, farmacia, laboratoare etc.

Referitor la condițiile de cazare, conform informațiilor furnizate de personalul unității, nu exista supraaglomerare, fiecare beneficiar avea asigurat patul propriu și spațiul legal.

Din interviurile avute cu persoanele private de libertate a reieșit că, **deși activitățile de dezinsecție se efectuau periodic și la cerere, existau camere în care era semnalată prezența ploșnițelor, motivat și de faptul că unele saltele și mobilierul erau vechi. Având în vedere acest aspect, membrii echipei de vizitare consideră că este necesar să fie continuate acțiunile de igienizare a camerelor de deținere, să fie efectuate operațiuni de dezinsecție cu o frecvență mai mare, precum și să se verifice eficiența substanțelor folosite. Totodată este necesar să se doteze toate camerele cu paturi și saltele noi.**

În cadrul interviurilor cu persoanele private de libertate a reieșit că majoritatea lor era mulțumită de tratamentul primit, precizând că aveau relații bune cu personalul Penitenciarului-Spital Târgu Ocna.

Referitor la acordarea asistenței medicale, Penitenciarul-Spital Târgu Ocna era organizat și funcționa pe criteriul teritorial, fiind unitate spitalicească regională. Structura funcțională respecta normele privind organizarea funcțională generală a unui spital, având sector spitalizare, ambulatoriu integrat și ambulatoriu în unitățile arondate spitalului: Penitenciarul Bacău, Penitenciarul Iași, Penitenciarul Botoșani, Penitenciarul Vaslui, Penitenciarul Focșani, Centrul Educativ Târgu Ocna,

Școala Națională de Pregătire a Agenților de Penitenciare Târgu Ocna.

Penitenciarul-Spital Târgu Ocna era organizat în cinci secții de deținere, localizate în două pavilioane. În aceste spații își desfășura activitatea următorul personal medical: un medic de medicină internă, un medic de pneumoftiziologie, un medic radiolog și un farmacist, precum și 43 asistenți medicali, care lucrau în ture de 12/24 ore și 12/48 ore, asigurând astfel permanența asistenței medicale în penitenciar. Conform informațiilor furnizate de personalul instituției, existau 2 posturi de medic pneumoftiziolog, din care unul era vacant, iar unul era ocupat de către un medic rezident, care deja își exprimase intenția de a nu veni la post. Totodată, postul de medic epidemiolog era vacant. Având în vedere acest aspect, membrii echipei de vizitare consideră oportun să se demareze procedurile legale pentru angajarea personalului medical necesar desfășurării activităților din Penitenciarul-Spital Târgu Ocna, județul Bacău.

Penitenciarul dispunea de un cabinet stomatologic, a cărui funcționare era asigurată de un medic stomatolog, cu contract de prestări-servicii cu CASA OPSNAJ.

Asistența medicală era asigurată în regim permanent prin serviciul de gardă. Urgențele erau dirijate prin sistemul de urgență 112 la spitale din Onești, Moinești și Comănești, în funcție de situația specifică, iar, în alte situații, transportul pacienților la spitale se realiza și cu mijloacele de transport proprii (două autosanitare).

Activitatea medicală se consemna în registre medicale și fișe medicale. Astfel, existau Registre de consultații unde se înregistrau data, ora, tratamentul și simptomatologia sau diagnosticul, medicația eliberată de la aparatul de urgență sau de la farmacie, sub semnătura pacientului, precum și eventuala rețetă primită.

În ordinea frecvenței, afecțiunile hepato-digestive, cardio-vasculare și respiratorii erau cele mai frecvente, fiind urmate de afecțiuni stomatologice și psihiatrice.

Din punct de vedere medical, activitatea se desfășura prin intermediul a patru secții medicale: secția TBC, secția HIV, secția boli cronice și secția medicină internă.

Secția TBC avea o capacitate de 75 de paturi din care erau ocupate la data efectuării vizitei 47 de paturi, existând contract cu CASA OPSNAJ. Pacienții erau clasificați din punct de vedere al vulnerabilității, ținându-se cont de vârstă, încadrare juridică, orientare sexuală. În cadrul secției erau organizate cele două camere pentru izolare COVID-19, pentru triaj epidemiologic. Acestea fuseseră folosite pe perioada stării de urgență și a stării de alertă, în special pentru persoanele private de libertate care erau transferate de la inspectoratele de poliție județene.

Totodată, în cadrul secției TBC exista și un laborator de bacteriologie pentru analiza BK, acreditat ANMCS.

Secția HIV avea, la data efectuării vizitei, 38 de pacienți în regim semideschis, pentru care era asigurat tratamentul antiretroviral și meniul specific, din informațiile primite de la personalul unității reieșind că, în anul 2020, nu s-au înregistrat complicații ale infecției HIV.

La etajul I al celui de-al treilea corp de clădire exista o secție de boli cronice cu 40 de paturi, precum și o secție de medicină internă cu 20 de paturi. Totodată existau și radiologie, laborator analize medicale, endoscopie, explorări funcționale, farmacie, precum și o stație de sterilizare.

Conform informațiilor furnizate de către personalul de specialitate, nu au fost înregistrate probleme cu privire la asigurarea medicației, atât pentru bolile cronice, cât și pentru medicația uzuală.

În Registrul privind Marca Traumatică se consemnau data, ora și tipul agresiunii sau autoagresiunii, în evidențe fiind o agresiune de la începutul anului, din analiza registrului observându-se o scădere semnificativă față de ceilalți ani, când fuseseră înregistrate 15 agresiuni în anul 2018 și 9 agresiuni în anul 2019. Agresiunea înregistrată la data de 24.03.2020 consta într-un eritem ușor în regiunea occipitală, fără să necesite internarea într-un serviciu de specialitate dintr-un spital cu competențe specifice. De asemenea, în acest caz fusese respectată procedura legală, fiind înaintată sesizare la Parchet.

În Registrul Consumatorilor de Droguri se consemna consumul declarativ de droguri, la data efectuării vizitei fiind înregistrați doi consumatori de droguri, care primeau tratamentul specific.

Pe parcursul anului 2020 au fost înregistrate un caz de suicid și un deces. Cu privire la cazul de suicid s-a respectat procedura legală, fiind anunțate organele de specialitate. În ceea ce privește decesul, acesta nu avusese loc în Penitenciarul-Spital Târgu-Ocna, ci în Spitalul Municipal Moinești, Secția ATI, după 14 zile de la internare.

În perioada 01.03.2020-31.05.2020 au existat 2 solicitări ale Serviciului 112, în ambele cazuri motivele fiind asigurarea tratamentului de urgență pentru pacientul decedat.

Cu privire la reevaluările periodice ale beneficiarilor diagnosticați cu boli cronice, acestea au fost efectuate conform recomandărilor medicilor specialiști. La cabinetul medical exista o evidență exactă a scrisorilor medicale ale beneficiarilor, fiind consemnată data viitoarei reevaluări medicale de specialitate.

Referitor la chestionarele care au fost distribuite, din analiza acestora nu au fost identificate cazuri de nerespectare a dreptului deținuților la asistență medicală, îngrijiri și tratament. Au existat doar câteva solicitări din partea acestora privind o mai bună individualizare și explicare a tratamentului medicamentos primit.

În ceea ce privește prevenirea infecției cu COVID-19, conform informațiilor furnizate de către personalul unității, a reușit să s-au realizat testările necesare, în colaborare cu Direcția de Sănătate Publică Bacău.

Referitor la asigurarea alimentației beneficiarilor, Penitenciarul-Spital Târgu Ocna avea autorizație emisă de Direcția Sanitar-Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor Bacău pentru blocul alimentară.

Conform meniului pus la dispoziție, la norma 18 + 18D (regim TBC) s-au servit următoarele alimente: dimineață: ceai, napolitane, ou, roșii, pâine, margarină, brânză și marmeladă; prânz: ciorbă de legume, fasole verde cu carne de pasăre, pâine, măr; seara: pâine, salam, margarină, carne pasăre, telemea, brânză topită. Cât privește asigurarea hranei, persoanele private de libertate cu care s-a discutat s-au declarat, în mare parte, mulțumite de regimul alimentară, însă au existat și cazuri care au solicitat o îmbunătățire a calității și diversității alimentelor.

Referitor la activitatea de asistență socială desfășurată în Penitenciarul-Spital Târgu-Ocna, județul Bacău, începând cu data de 16 martie 2020, la nivelul Penitenciarului – Spital Târgu Ocna a fost adaptat și implementat Planul de măsuri pe durata stării de urgență transmis de Administrația Națională a Penitenciarelor și ulterior, odată cu încetarea stării de urgență și trecerea la starea de alertă, Planul de măsuri pe durata stării de alertă. Astfel, conducerea unității penitenciare a inițiat o Campanie de informare a persoanelor custodiate, în mod direct, realizată prin deplasarea angajaților unității la toate camerele de deținere, cu scopul informării deținuților. Deplasarea la camerele de detenție a angajaților unității s-a realizat cu respectarea măsurilor de protecție și prevenire a răspândirii SARS-CoV-2. În toate camerele de detenție erau instalate televizoare, iar persoanele private de libertate aveau acces la informații și prin intermediul posturilor oferite de rețeaua de cablu TV. Exista și un post TV cu circuit închis, dar **la momentul vizitei acesta nu era funcțional din motive tehnice, urmând a fi pus în funcțiune în cel mai scurt timp**. De asemenea, exista o stație de radio-amplificare prin intermediul căreia au fost transmise, zilnic, emisiuni cu caracter informativ și muzică, de care au beneficiat toate persoanele private de libertate pe timpul efectuării programului de plimbare în aer liber.

Penitenciarul-Spital Târgu Ocna avea angajat un singur asistent social care, în perioada menționată, a efectuat activități individuale sau cu grupuri mici (de maxim 5 persoane, cu respectarea distanțării sociale și a portului măștii chirurgicale), de evaluare, consiliere pe probleme sociale (în vederea obținerii diverselor documente, pentru medierea/restabilirea relațiilor de familie, etc.), precum și convorbiri individuale de informare, activități de mediere socială și convorbiri sau consilieri în situații de refuz de hrană.

Referitor la asistența psihologică oferite persoanelor custodiate în Penitenciarul – Spital Târgu Ocna, conform datelor furnizate de conducerea penitenciarului–spital, psihologul unității a oferit asistență de specialitate deținuților, pe toată durata stării de urgență și de alertă, până la data vizitei reprezentanților instituției Avocatul Poporului. Astfel, în perioada menționată, psihologul a realizat 86 de evaluări psihologice (inițiale, de parcurs și finale), precum și un număr de 224 de consilieri psihologice (consiliere psihologică la solicitarea persoanei private de libertate fără o cauză anume, bolnavi psihic, pentru consumatorii de droguri, persoane cu risc de suicid, în situația de criză – inclusiv refuz de hrană etc.), dar și 56 de convorbiri individuale de asistență psihologică. De asemenea, psihologul unității a respectat măsurile de prevenire a coronavirusului prin respectarea distanțării sociale și a portului măștii chirurgicale în activitățile desfășurate individual sau cu grupuri de maxim 5 persoane.

Referitor la accesul deținuților la programe educaționale, activități cultural-educative și de petrecere a timpului liber, precum și despre respectarea dreptului la informare, în timpul perioadei analizate, în penitenciar s-au desfășurat mai multe programe de grup, educaționale și de asistență psihologică, care s-au derulat, conform informațiilor oferite de conducerea penitenciarului, în serii cu număr redus de participanți (maxim 5 persoane cu distanțare socială și port de mască chirurgicală) limitându-se, pe cât posibil, gruparea camerelor la aceeași activitate. Programele derulate au implicat o gamă largă de activități – educative, sportive, culturale, recreative în aer liber, pentru dezvoltarea creativității și stimularea gândirii pozitive, cultură religioasă, etc. A fost implementat și un proiect denumit “Pastile psihologice în lupta cu coronavirusul” la care au participat 22 de persoane private de libertate. Începând cu debutul stării de urgență și până la momentul efectuării vizitei, au fost distribuite la camerele de deținere exemplare ale publicației religioase “Isus Biruitorul”, obținute printr-o sponsorizare – câte un exemplar/săptămână pentru fiecare cameră. De asemenea, persoanele private de libertate au avut acces la cele două biblioteci din incinta unității (o bibliotecă la pavilionul HIV și o alta la pavilionul TBC), totalizând un număr de 2055 volume de carte.

Referitor la colaborările penitenciarului – spital cu organizații neguvernamentale sau instituții, din informațiile primite de la personalul unității a reieșit că, în mod obișnuit, Penitenciarul – Spital Târgu Ocna desfășura diverse activități în colaborare cu ONG-uri sau alte organisme și organizații (Serviciul Umanitar pentru Penitenciare, Protopopiatul Onești, Biserica catolică etc.), dar activitățile au fost suspendate începând cu prima zi a stării de urgență.

Referitor la menținerea legăturii cu exteriorul, în toate camerele de deținere erau instalate aparate telefonice, accesul deținuților la convorbiri telefonice fiind nelimitat (nu doar în perioada stării de urgență), în funcție de creditul pe care-l deținea fiecare, dar puteau apela doar persoanele din lista aprobată de conducerea unității. Pe toată perioada stării de urgență deținuții au avut acces permanent la convorbiri on-line, prin Skype, în număr nelimitat. De asemenea, aceștia au avut posibilitatea de a transmite scrisori, administrația penitenciarului punându-le la dispoziție plicuri. Având în vedere măsura interzicerii vizitelor pe toată durata stării de urgență, pentru a menține moralul deținuților la un nivel optim, asistentul social al penitenciarului–spital a contactat familiile tuturor persoanelor private de libertate pentru a le încuraja să mențină legătura cu aceștia.

Referitor la școlarizarea deținuților, având în vedere specificul unității penitenciare, persoanele custodiate la Penitenciarul – Spital Târgu Ocna nu frecventau cursurile școlare în timpul șederii în unitate, dar au existat două persoane care, în timpul stării de alertă, au dorit să participe la examenul de capacitate, fiind transferate în timp util la Penitenciarul Iași, locul de unde proveneau, unde au reușit să susțină probele examenului.

Referitor la asistența moral-religioasă oferită persoanelor private de libertate, în perioada stării de urgență și până la momentul efectuării vizitei, preotul capelan, angajat al Biroului de Educație și Asistență Psihosocială, a desfășurat un număr de 437 consilieri individuale duhovnicești sau de altă natură. De asemenea, acesta a oferit unui număr de 41 persoane private de libertate alte

servicii moral-religioase (spovedanii, împărtășanii etc.) și a susținut și slujbe religioase, dar fără participarea deținuților.

În timpul vizitei au fost vizionate imagini în timp real din diverse spații comune și mai multe secvențe înregistrate de camerele de supraveghere și stocate la sectorul IT. În timpul vizionării imaginilor, live sau înregistrate, s-a observat că erau prezente persoane deținute la curțile de plimbare, iar unele dintre acestea practicau sport - tenis cu piciorul sau exerciții cu greutate. S-a remarcat că la curtea de plimbare a Pavilionului HIV era amenajată o zonă pentru persoanele care doreau să facă exerciții cu greutate. **Deținuții nu purtau măști sau alte echipamente de protecție în timpul plimbărilor în aer liber.**

Cu privire la aspectele desprinse din chestionarele aplicate persoanelor private de libertate, s-a reținut că marea majoritate a persoanelor deținute care au răspuns la întrebările chestionarului au apelat la serviciile asistentului social în perioada stării de urgență și de alertă, în special pentru medierea relației cu familia, dar și pentru rezolvarea unor probleme legate de întocmirea unor dosare pentru pensie sau alte drepturi. Toate persoanele care au completat chestionarul s-au declarat mulțumite de serviciile oferite de asistentul social al penitenciarului. Toți respondenții au participat, conform chestionarelor, la activități educaționale, li s-a asigurat accesul la telefon, la curtea de plimbare, convorbiri on-line cu membrii familiei, precum și asistență moral-religioasă din partea preotului penitenciarului-spital. Totodată, aceștia au declarat că accesul la curțile de plimbare nu a suferit modificări (de timp alocat sau periodicitate a ieșirilor) în ultimele două luni, raportat la perioada anterioară.

Referitor la starea disciplinară în rândul persoanelor private de libertate, în perioada 01.01.2020-18.06.2020, în cadrul Penitenciarului-Spital Târgu Ocna au fost întocmite 32 de rapoarte de incident persoanele private de libertate custodiate. Au fost analizate în cadrul Comisiei de disciplină un număr de 34 de materiale disciplinare, având la bază 28 de rapoarte de incident întocmite în cadrul unității, precum și 6 materiale disciplinare, având la bază rapoarte de incident întocmite în cadrul altor unități penitenciare.

Urmare întrunirilor Comisiei de disciplină, au rezultat 22 de măsuri disciplinare, aplicate după cum urmează: 5 – lit. a (avertisment), 4 – lit. b (suspendarea dreptului de a participa la activități culturale, artistice și sportive, pe o perioadă de cel mult o lună), 1 – lit. d (suspendarea dreptului de a primi și de a cumpăra bunuri, cu excepția celor necesare pentru igiena individuală sau exercitarea drepturilor la apărare, petiționare, corespondență și asistență medicală, pe o perioadă de cel mult două luni), 12 - lit. e (suspendarea dreptului de a primi vizite, pe o perioadă de cel mult 3 luni). Din dosarele de cercetare disciplinară, 12 dosare au fost clasate.

Din verificările efectuate de echipa de vizită în Registrul de înregistrări a rapoartelor de incident, în dosarele de incident și din informațiile furnizate de personalul unității, s-a reținut că în Penitenciarul-Spital Târgu Ocna era respectată procedura constatării abaterilor disciplinare. Astfel, incidentele de pe secțiile de deținere erau raportate de către personalul de pază șefilor de secție, care declanșau procedura disciplinară prin înaintarea raportului de incident comisiei de disciplină; se efectuau cercetările prealabile privind fapta, se aduceau la cunoștință motivele declanșării procedurii disciplinare persoanei condamnate. În termen de 24 de ore de la înregistrare, rapoartele de incident erau înaintate comisiei de disciplină, care stabilea un termen pentru întrunirea comisiei și efectuarea cercetării disciplinare. Comisia de disciplină informa persoana cu privire la acuzațiile care i se aduceau, analiza documentele de la dosar, audia persoana condamnată, după care se pronunța cu privire la faptă. Hotărârea comisiei de disciplină se comunica persoanei condamnate de îndată, sub semnătură, cu menționarea căii de atac existente și a termenului de exercitare a acesteia.

Din discuțiile purtate cu deținuții a reieșit că aceștia cunoșteau procedura disciplinară și dreptul de a contesta sancțiunile disciplinare primite, echipa de vizită putând constata că un procent de aproximativ 55% din sancțiunile aplicate fuseseră contestate de către persoanele private de libertate. Din informațiile puse la dispoziția echipei de vizitare, a reieșit că din 22 de sancțiuni aplicate 12 au fost contestate, 1 sancțiune fiind anulată de către judecătorul de supraveghere a

privării de libertate, iar 11 au fost menținute de către acesta. De asemenea, au fost depuse 7 contestații în instanță împotriva încheierilor judecătorului de supraveghere a privării de libertate, până la data efectuării vizitei nefiind soluționată nicio contestație.

Conform informațiilor primite de la persoanele private de libertate, sancțiunile au fost aplicate în urma efectuării cercetării disciplinare și a audierii deținuților.

Din examinarea situației de mai sus se remarcă, pe de o parte numărul mic de rapoarte de incident întocmite și de sancțiuni aplicate, dar și procentul mare de sancțiuni contestate.

Cât privește aplicarea proporționată a sancțiunii disciplinare în funcție de abaterea săvârșită, în cadrul interviurilor cu persoanele private de libertate acestea s-au plâns de ușurința prea mare cu care sunt întocmite rapoartele de incident, precum și de aplicarea sancțiunilor disciplinare de către Comisia disciplinară pentru încălcări ușoare ale regulilor de disciplină. În privința abaterilor disciplinare ușoare, administrația penitenciarelor este încurajată să utilizeze, în măsura posibilă, prevenirea conflictelor, medierea sau orice alte mecanisme alternative de soluționare a litigiilor pentru a preveni încălcările disciplinare sau pentru a soluționa conflictele, astfel cum se recomandă în Regulile Mandela (Regula nr. 38).

3. Recomandări.

Având în vedere cele de mai sus, în temeiul art. 43 alin. (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, Avocatul Poporului:

RECOMANDĂ

A) Conducerii Administrației Naționale a Penitenciarelor să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. angajarea personalului medical și din sectorul operativ necesar desfășurării activităților din Penitenciarul-Spital Târgu Ocna, județul Bacău.

B) Conducerii Penitenciarului-Spital Târgu Ocna, județul Bacău să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. îmbunătățirea condițiilor de cazare prin dotarea tuturor camerelor cu paturi și saltele noi;

2. continuarea acțiunilor de igienizare a camerelor de deținere, precum și efectuarea operațiunilor de dezinsecție cu o frecvență mai mare și verificarea eficienței substanțelor folosite;

3. continuarea Campaniei de informare și conștientizare privind prevenirea răspândirii SARS-CoV-2 prin intermediul postului tv cu circuit închis, al ședințelor de consiliere individuală sau de grup, precum și prin intermediul materialelor tipărite (broșuri, flyere);

4. punerea în funcțiune a postului TV cu circuit închis, atât pentru informarea deținuților cu privire la prevenirea răspândirii coronavirusului SARS-CoV-2, dar și pentru difuzarea emisiunilor cultural-educative și recreative.

Bacău, 01.07.2020